

Vienosimies un izdarīsim!

Andris Jaunsleinis

Situācijas raksturojums – Īstermiņa problēmas

Bezdarbs

Valdība akli klausā SVF padomiem

- Apturēt investīcijas ekonomikā, lai nepieļautu iekšējā pieprasījuma pieaugumu
- Kavēt ekonomikas kreditēšanu
- Samazināt darba algas un palielināt nodokļu slogu

Krass IKP samazinājums un no tā izrietoša ieņēmumu samazināšanās

Ēnu ekonomika kā reakcija uz nepārdomātu politiku

Darbaspēka un kapitālu aizplūšana no Latvijas

Situācijas raksturojums – ilgtermiņa problēmas

Demogrāfija

Emigrācija

Imigrācija

Normatīvisms

Birokratizācija

Ekonomiskās disproporcijas:

- Starp publisko un privāto sektoru
- Starp valsti, reģioniem un vietējām teritorijām
- Starp ražošanu un pakalpojumiem
- Starp eksportu un importu

Krīzes laika “taupības” pasākumi

- Vienota atalgojumu sistēma nosakot augšējos griestus
- Investīciju ierobežojumi
- Ceļu uzturēšanas un sabiedriskā transporta dotēšanas samazinājumi
- Finanšu izlīdzināšanas risinājuma atlikšana
- Priekšlikumi ierobežot attīstības iespējas pieņemot Fiskālās disciplīnas likumu:
 - Pašvaldību budžeta pieņemšana Saeimā un atlikumu atņemšana gada beigās
 - Ierobežojumi Latvijai tuvināties citu ES valstu līmenim
- Priekšlikumi civildienestu attiecināt uz pašvaldībām
- Sociālo garantiju samazināšana
- Negatīvisma kampaņa diskreditējot visu publiskās varas sistēmu

Krīzes pasākumi pēc satura nav ilgtspējīgi, t.s.
“strukturālās reformas”, kas apsolītas SVF, situāciju
tikai pasliktina, to sekas būs jānovērš

Visi šie pasākumi nav pieļaujami ilgākā laika periodā, jo
nonāk pretrunā gan ar ES Kohēzijas politiku (neļaus
izlīdzināt sociāli-ekonomisko situāciju ar pārējo ES),
gan Eiropas vietējo pašvaldību hartu, pārkāpjot

- Pašvaldības principu
- Proporcionalitātes principu
- Personāla autonomijas principu
- Finanšu autonomijas principu
- Administratīvās autonomijas principu.

Panākumi starpkongresu periodā

Sociālā tīkla izveidošana sadarbībā ar valdību

- GMI līdzfinansēšana
- Dzīvokļu pabalsta līdzfinansēšana
- Skolēnu pārvadājumi
- Latvenergo un Rīgas Siltuma atbalsts trūcīgajiem
- Invalīdu (arī citu kategoriju) pārvadājumi novados un starppilsētu maršrutos

Garantijas iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumiem
92% apmēra

“Papildus ieņēmumi” no NĪN netika ielikti finanšu
izlīdzināšanā

Jauna sarunu forma ar valdību:

– Sadarbība ar

- Latvijas Darba devēju konfederāciju
- Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameru
- Latvijas Brīvo arodbiedrību savienību
- Latvijas Zinātņu akadēmiju
- Kopīgas pozīcijas veidošana Reformu vadības grupā

Tiešas sarunas ar SVF un Pasaules banku

Paldies pašvaldībām par atbildīgu rīcību un sociāli-ekonomiskās situācijas stabilizēšanu.

Divi krīzes gadi ir aizvadīti, taču pacietībai ir robežas.

Ja bezatbildīga rīcība turpināsies, ekonomiskā krīze var pāraugt politiskajā krīzē

Pašvaldības veido efektīvas un racionālas struktūras:

- Optimizē sniedzamo pakalpojumu izvietojumu
- Modernizē un optimizē pārvaldi
- Optimizē pagastu un pilsētu pārvalžu izvietojumu un kompetences

Kā izklūt no krīzes

- Uzkrāti ES fondi 6 gadiem (2,7 miljardi Ls) izmantojams 2 gados
- SVF aizdevums 1,6-2 miljardi Ls, kas nolikts depozītā LB un izmantojams līdzfinansēšanas nodrošināšanai budžeta periodā (vajag – 0,9 miljardus Ls, kas atgriežams LB depozītā)
- Nepieciešams – mainīt budžeta periodu pārejot uz vidēja termiņa budžetu, kas saskaņots ar ES programmēšanas periodu
- Izstrādāt detalizētu paātrinātas ES fondu apgūšanas plānu ar precīzu finanšu plūsmu grafiku

leguvumi mainot valdības makroekonomisko politiku

Būtisks IKP pieaugums katru nākamo gadu (budžeta investīcijas 2 gadus 12% IKP apmērā sekas)

Nav jāpalielina nodokļus un nav jāsamazina algas

Nākamajā 7 gadu periodā (2014-2020) papildus 2 miljardi Ls ES no ES budžeta

Uzticības atjaunošanās Latvijai ar tai sekojošu privāto kapitālu atgriešanos ekonomikā

Galvenās grūtības:

- Trūkst izpratnes, ka vairažums uzņēmēju (tai skaitā mazie un mikro uzņēmēji) ir atkarīgi no pieprasījuma iekšējā, nevis ārējā tirgū
- Trūkst spējas novērtēt to cik netaisnīgi un nesekmīgi būs Latvijas centieni glābt Eiropu pašai taupot, kamēr citas valstis intensīvi tērē
- Trūkst drosmes atteikties no pozīcijas “mēs neko nevaram izdarīt” un mainīt to ar pozīciju “atradīsim risinājumu un izdarīsim”!
- Trūkst prasmes izveidot jaunu platformu sarunām ar SVF un Eiropas Komisiju, tādējādi aizstāvēt nacionālās intereses

Attīstības stratēģija pēc krīzes

Likvidēt krīzes laika likumu sekas, atceļot kaitīgās normas:

- Par vienoto atalgojumu
- Par pašvaldībām Valsts pārvaldes iekārtas likumā
- Par “fiskālo disciplīnu”, saistībā ar pašvaldību budžeta patstāvības samazināšanu

Attīstīt demokrātiju un decentralizāciju:

- Panākt Satversmē pašvaldības, subsidiaritātes un proporcionalitātes principu atzīšanu
- Veikt valdības funkciju decentralizāciju, izveidot tieši vēlētas reģionālās pašvaldības, kuru izvietojums un kompetence atbilst novadu un republikas pilsētu interesēm

Nostiprināt pašvaldību īpašumu un uzņēmējdarbību

- Atteikties no jebkādiem ierobežojumiem pašvaldību īpašuma esamībā un izmantošanā, pašvaldībām uzņemoties politisku atbildību par šā īpašuma izmantošanu iedzīvotāju interesēs
- Atteikties no dogmas, ka pašvaldības uzņēmējdarbība pieļaujama tikai tad, ja tirgus attiecīgo darbību nespēj veikt

Atcelt nevajadzīgo normatīvo regulējumu

- Neskatoties uz 2 valdību solījumiem samazināt normatīvā regulējuma apjomu, rezultāti ir minimāli
- Jāpanāk valsts politikas maiņu panākot sabiedrībā izpratni, ka pastāvot detalizētam katra publiskās pārvaldes jautājuma regulējumam MK noteikumos, birokrātijas apmēru un izmaksas samazināt nevarēs
- Jāpieņem vidēja termiņa valsts programma normatīvisma samazināšanai, uzstādot konkrētu mērķi atcelt būtisku MK noteikumu un likumu daļu.

Aicinājums

Situācija Latvijā ir kritiska, tāpēc atliksim personiskās ambīcijas, vienosimies par kopīgu pieeju krīzes pārvarēšanai un kopīgi aizstāvēsim šo pieeju iekšpolitikā un ārpolitikā!

Paldies par uzmanību!